

**СТАВ ОДЕЉЕЊА ГРАЂЕВИНСКИХ НАУКА
АКАДЕМИЈЕ ИНЖЕЊЕРСКИХ НАУКА СРБИЈЕ (АИНС)
ПО ПИТАЊУ НАМЕРЕ РУШЕЊА ОБЈЕКТА У ГРАЂЕВИНСКОЈ ЦЕЛИНИ
БЕОГРАДСКОГ САЈМА**

**ЈЕДНОГЛАСНО ПОДРЖАН ОД ПРЕДСЕДНИШТВА АИНС
на седници одржаној 27. марта 2024. године**

Полазећи од чињенице да је Београдски сајам јединствена просторна, физичка, и функционална целина од изузетног значаја за грађане Београда, и јавно и културно добро од значаја за све грађане Републике Србије, велики број српских грађевинских и других инжењера, архитеката, урбаниста, и других стручњака и њихових удружења, оцењује:

- да планирано рушење највећег дела Београдског сајма, најављено без стручне аргументације и процене економске, еколошке и социјалне оправданости, без неопходног транспарентног објашњења зашто и у чијем интересу би се то радило, уз стручно неаргументовану идеју претварање хале 1 у оперу, представља непримерену идеју државних институција;
- да је Београдски сајам простор од посебног интереса свих грађана Београда, који мора да буде третиран као простор на коме ће бити примењена начела и мерила одрживог урбанизма и одрживе архитектуре, и који ће бити доступан за отворено јавно и стално коришћење свим грађанима Београда, Србије, и шире. Приватни интерес мора бити подвргнут вољи и мерилима јавног интереса и јавног добра;
- да простор Београдског сајма, са халама 1, 2 и 3 које су својеврсно архитектонско и конструкторско ремек дело, представља изузетан грађевински подухват светских размера, планиран, пројектован, грађен и коришћен као јединствена грађевинска и функционална целина, а не као група појединачних објеката, те да се његова будућност никако не сме препустити приватном интересу, нити решавати појединачним интервенцијама рушења и грађења;
- да је још 2009. године измењена првобитна Одлука о утврђивању Београдског сајма за споменик културе, и да се данас та злоупотреба системски продубљује како би се омогућило остварење неумерених и неодмерених планова попут плана о продужењу *Београда на води*;
- да целина Београдског сајма представља велики потенцијал за увођење могућих бројних „зелених“ садржаја јавног карактера и високог степена привлачности (култура, забава, рекреација, и др), и да предлог обнове и могуће увођења нових структура по начелу одрживог, зеленог урбанизма и одрживе биофилне архитектуре, треба да буде предмет међународног конкурса;
- да најављени план продужења пројекта *Београд на води* са доминантном стамбеном изградњом дуж појаса Београдског сајма (можда и даље?), представља жртвовање

Београдског сајма у корист приватног капитала и на штету интереса и аспирација грађана Београда. И још значајније, продужетак концепта *Београда на води* би створио неописиво погрешну линеарну урбанистичко архитектонску (мега)структуру са трајним последицама на клонулу комуналну инфраструктуру, урбани идентитет, животну средину, јавно здравље, и свеопште функционисање Београда;

- да је стамбена изградња у Београду ван контроле и да ниче без реда и смисла широм града, а посебно у савском појасу, без одговора зашто, за кога, и колико станова се гради поред толиког броја празних (10.021, према Попису 2022), без идеје о социјалним, еколошким и економским последицама.

Ради наведеног, упућујемо одговорним државним властима изричит захтев:

1. Да се промени Одлука о утврђивању хале 1 Београдског сајма као јединог споменика културе на простору Београдског сајма, односно да се врати на правну снагу првобитна Одлука о утврђивању Београдског сајма за споменик културе која је простор Београдског сајма третирао као целину.
2. Да се за цео простор Београдског сајма уради урбанистички, а никако просторни план посебне намене, уз примену одговарајућих консултација и стручне аргументације са градским властима и инвеститорима, уз демократско учешће грађана, а након оправдане измене Одлуке о заштити Београдског сајма из 2009, и након спровођења међународног конкурса за обнову, уређење и унапређено решење простора Београдског сајма. Израду просторног плана посебне намене за простор у центру града сматрамо злоупотребом струке, како би инвеститори, уз подршку државе и њених органа, без сарадње и договора са струком и заједницом грађана Београда, одлучивали о судбини града. Приватна стамбена и пословна изградња никако не спадају у домен активности од стратешког значаја за државу да би се радио просторни план, већ се по нашем уверењу ради о активностима које једино доприносе енормном увећању капитала појединаца и група.

У случају да се не прихвате ови захтеви, сматраћемо да се доводи у питање целокупна струка и наука Београда и Србије, објективна улога свих стручних и научних институција, и свих оних којих се тиче лик и функционисање Београда, са свим могућим последицама које из тога могу да произађу.

У име Одељења грађевинских наука АИНС
проф. др Душан Најдановић,
Секретар Одељења